SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 10. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 18, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 18-го СІЧНЯ 1995 р. Ч. 10. РІК CII.

Л. КУЧМА ВТРАТИВ ПІДТРИМКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО КОНҐРЕСУ

Київ (Р. Р.). — Тут у суботу, 14-го січня, заступник голови партії Громадський Конгрес України (ГКУ) Олександер Лузан повідомив, що ГКУ, який раніше цілковито підтримував Леоніда Кучму, тепер переходить в опозицію до Президента.

Координаційна рада партії 12-го січня ухвалила таке рішення з огляду на те, що Л. Кучма багато в чому відступає від своїх передвиборчих обіцянок, сказав О. Лузан. Наприклад, він обіцяв не вдаватися до шокової терапії в економіці, виступав за більшу самостійність реґіонів і обіцяв забезпечити рівноправність громадян у мовній сфері. Та дії Президента розчарували ГКУ, який схиляється до лівого центру соціял-демократичного спрямування.

За словами Лузана, ГКУ — партія твердих економічних прагматиків, які виступають проти штучної самоізоляції України та інших держав. Після недавнього міжнародного конгресу громадян „До інтеграції через злагоду народів", що відбувся у Москві, ГКУ готується до широкомасштабного збору підписів за проведення в Україні загальнонаціонального референдуму. У бальотах стоятиме лише одне питання:„Чи хочете ви об'єднання Білорусі, Казахстану, Росії та України в єдиний економічний, політичний і оборонний союз?"

Міжнародний конгрес громадян „До інтеграції — через злагоду народів" політичні коментатори називають найбільшою політичною подією в СНД наприкінці 1994 року. Конгрес відбувся з ініціятиви низки політичних партій та організацій Росії, Білорусі, Казахстану і України. Та участь в ньому взяли політичні організації Азербайджану, Вірменії, Грузії, Молдави, Таджикистану і Латвії. Тому конгрес дістав офіційну назву „Чотири плюс всі". Росію представляли 27 партій та організацій. Білорусь — вісім партій та парляментарна фракція „Білорусь". Україну представляли шість політичних організацій „Громадянський Конгрес України", Комуністична Партія України, Союз Промисловців і Підприємців, Товариство російської мови. Казахстан представляли чотири політичних організацій. Були присутні на конгресі представники амбасад країн колишнього СССР і багато представників державної влади Росії.

Учасники конгресу заявили про намір відродити СССР в іншому вигляді. Вони пропонують зблизити держави економічно, політично, а також в оборонній сфері, при чому держави мають зберігати суверенітет. Без політичного зближення, економічні угоди не будуть працювати, а без військового зближення — неможливо буде зупинити розпад армії. Біловезьку угоду засуджено в різкій формі, оскільки вона привела до розриву зв'язків і глибока криза вразила всі регіони колишнього СССР. На думку учасників конгресу, тільки нове об'єднання зможе врятувати народи. Тоді ж було ухвалено рішення провести на території Україну, Росії, Білорусі і Казахстану політичну акцію „Чотири плюс всі", створивши ініціятивні групи для збору підписів за проведення референдумів щодо економічної, політичної і оборонної інтеграції.

Такі групи створені і діють. В Україні до ініціятивної групи увійшли: голова партії „Громадянський Конгрес України Олександер Базилюк, секретар політичного виконкому СПУ Сергій Кияшко, генеральний директор фірми „Політ", член ГКУ Володимир Авраменко та представник Союзу Промисловців і Підприємців України Микола Іващенко.

РЕФОРМУЮТЬ ТЕЛЕВІЗІЮ І РАДІОМОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Київ (Р. Р.). — Тут у середу, 11-го січня, газета „Всеукраїнскіє Вєдомості" надрукувала інтерв'ю з головою Державного комітету телебачення і радіомовлення України Зіновієм Куликом.

Президент України Леонід Кучма підписав указ про створення цього коміте-ту 3-го січня, призначивши його головою З. Кулика, якого сам недавно звільнив з посту віцепрезидента Укртелерадіокомпанії.

З. Кулик 6-го січня дав свою першу пресову конференцію, повідомивши, що головне завдання комітету — сприяти програмі економічних реформ в Україні і формувати національний телевізійний простір. За словами Кулика, його призначенню передував неофіційний конкурс програм щодо шляхів дальшого розвитку українського телебачення і радіо. Президентові Л. Кучмі було запропоновано кілька варіянтів, серед яких був і проєкт З. Кулика, який сподобався Президентові. Сподобався сам його проєкт програми.

Новостворений Комітет телебачення і радіомовлення є органом виконавчої влади. Він не формуватиме телевізійні канали, не втручатиметься у програмну політику, не редагуватиме випуски новин. Все це належить до обов'язків Національної телекомпанії, а комітет формуватиме державне замовлення телебачення. Кулик також повідомив, що через брак грошей, російська телекомпанія „Останкіно", можливо, надалі готуватиме для країн близького зарубіжжя некомерційний, безрекламовий бльок передач на шість годин. Гроші, зароблені Національною телекомпанією залишатимуться у її розпорядженні, а Держтелерадіокомітет лише контролюватиме, щоб вони використовувалися за призначенням, скажімо, на ремонт приміщень чи закуп апаратури. Держава зможе фінансувати лише 40-60 відсотків телевізійних програм для двох державних каналів, зокрема освітніх, мистецьких і програм для дітей.

Кулик переконаний, що на українське телебачення реорганізація вплине позитивно. Зліквідована указом Президента Укртелерадіокомпанія, за його словами, виконувала не властиві їй функції, зокрема, реєструвала засоби масової інформації. Тепер Президент розділив виконавчі і виробничі органи. Процес реорганізації буде нелегким, але відтепер Національне державне телебачення і радіо матимуть свої рахунки в банках, власне майно.

Необхідність створення такого комітету виникла ще й тому, що в областях громадяни позбавлені змоги слухати важливі державні повідомлення, в тому числі й промови Президента, оскільки комерційні канали все це відключають і пускають реклами. Журналістів, які мають „блискучі ідеї", З. Кулик запросив до співпраці. На запитання про дальшу долю його колишніх колеґ, а тепер підлеглих Олександра Савенка і Віктора Лешука, Кулик відповів, що із Савенком проблем ніяких не буде, а з Лешком важче, бо створення Державного комітету телебачення і радіомовлення він назвав руйнуванням усього зробленого і відходом назад на цілих 10 років.

Невдоволена створенням комітету і київська організація Соціялістичної Партії України, яка ухвалила заяву, звинувачуючи Президента Л. Кучму в „запровадженні інформаційної диктатури та одурманюванні народу буржуазними ідеями".

Сильний землетрус навістив Японію

Токіо. — У вівторок, 17-го січня, о год. 5:46 ранку, Японію в околиці міст Кобе та Осака навістив землетрус, що на мірилі Ріхтера позначився силою 7.2, залишаючи жахітливу руїну та численні людські жертви. Офіційні чинники покищо подали підрахунки людських жертв понад 1,400осіб і 4,000 ранених та невідому кількість тих, яким ще не промощено виходу з руїн повалених будівель.

Землетрус стався тоді, як більшість населення ще спало та тривав усього 20 секунд, але руїну залишив такого розміру, як жоден , в останніх роках. Бо в 1923 році землетрус, що навістив Токіо був трагедією цілої країни, бо тоді загинуло 142,000 осіб. Все ж таки сьогоднішня трагедія має вже у перших підрахунках крім людських жертв колосальні матеріяльні втрати, зокрема в руїні будинків, доріг та поїздових і підземних рейок у найбільш важливих економічних центрах Японії.

Кобе — це один із важливіших портів країни з понад 1.4 міл. населення де понад 1,100 будинків завалилося з сотнями осіб.Як буває завжди після землетрусів, вогняні вибухи і пожежі не улекшують праці рятунковим бриґадам. Саме ці післяземлетрусні пожежі є великим нещастям в Осаці, центрі багатьох міжнародних підприємств і компаній та різнородних шляхів сполучень

Китай не поступається перед тиском ЗСА

Пекін. — В четвер, 12-го січня, офіційні представники Китаю заявили, що їхня країна не піде ні на які значні поступки перед З'єднаними Стейтами Америки у питаннях торгівлі. Разом з тим Китай висловив сподівання, що обом державам вдасться уникнути торговельної війни.

Як відомо, в грудні минулого року ЗСА в односторонньому порядку припинили діялог щодо захисту американської інтелектуальної власности в Китаї і ступили крок до запровадження митних санкцій на китайський імпорт. Вашінгтон має намір підвищити тарифи на китайські товари на загальну суму 2.8 біл. дол. Санкції можуть набрати чинности від 4-го лютого. Китай зареагував у той спосіб, що він не змириться зі санкціями і відповість тим же.

Нова тура переговорів між делегаціями двох країн відбудеться в Пекіні 18-го січня. Міністерство закордонних справ Китаю у зв'язку з цим дало до зрозуміння, що нормалізація двосторонніх торговельних стопсунків цілком залежить від наставлення Вашінгтону.

ЗСА наполягають на тому, щоб Китай негайно припинив діяльність 29 підпільних фабрик компакт-дисків і компютерних програм. Вашінгтон знає, що у Китаї річно виготовляється до 70 міл. підпільних дисків, на чому американські компанії втрачають мільйони долярів.

ВИСТАВКА Л. ГУЦАЛЮКА

Ню Йорк. — Братство кол. вояків І-ої УД УНА влаштовує виставку картин Любослава Гуцалюка, яка відбудеться в галерії ОМУА, 136 2-га аве. Відкриття — у неділю, 22-го січня, о год. 1-ій по полудні. Виставка діятиме до 29-го січня: від вівтірка, 24-го січня до п'ятниці, 27-го січня — від 6-ої до 8-ої год. вечора, в суботу, 28-го січня — від 1-ої год. дня до 6-ої вечора, у неділю, 29-го січня — від 1-ої до 3-ої год. по полудні.

ЧЕЧНЯ НЕ ПІДДАЄТЬСЯ

Ґрозний, Чечня. — У неділю, 15-го січня, і в понеділок російські війська продовжували штурм президентської резиденції і тих бльоків столиці, в яких чеченці чинять мужній опір.

Західні інформаційні агенства повідомляють, що росіяни змінили тактику своїх бойових дій. Перш ніж заатакувати будинок, в якому засіли чеченські вояки, вони знищують той будинок з гармат, а вже відтак наступають. Тепер з російської сторони переважно воюють морські піхотинці і десантники. Всі вони одягнуті в куленепробивні камізельки і такі самі шоломи.

Античеченська масакра все більше захитує авторитет російського уряду на Заході. Кровопролиття в Чечні недвозначно засудив державний секретар ЗСА Воррен Кристофер, підкресливши, що чеченські події є кроком назад у політиці Росії.

Не зважаючи на гостру критику з боку світової спільноти, Росія не виявляє наміру зупинитися у своєму варварстві щодо маленького кавказького народу. Більше того: в суботу і неділю російські війська відновили повітряні напади на чеченські населені пункти довкола Ґрозного. Знову є жертви серед мирного населення.

Та все ж мужні чеченці не здаються. Розділившись на групи по 10—15 осіб, вони нападають на росіян, успішно використовуючи підземні комунікації.

В суботу чеченці хоронили поляглого геройською смертю в бою за свою столицю Овлура Дудаєва, сина президента Чечні.

Після того, як чергову пропозицію почати переговори Москва знову відкинула, президент Чечні Джохар Дудаєв заявив, що чеченці на станут на коліна до останньої краплі крови і Росія ще пошкодує, що застосувала античеченський геноцид. В інтерв'ю для німецької газети „Більд ам Зонтаг" Д. Дудаєв сказав:„Відтепер Москва не буде чутися у повній безпеці. Ми можемо легко зробити те, що декілька років вдалося молодому німецькому летунові — приземлитися на Красній площі. Ми краще знаємо місцевість. І ми зуміємо скинути бомби. Ми будемо стояти на смерть. Так хоче Бог".

Російська телевізія повідомила, що військова прокуратура почала допити тих командирів, котрі відмовилися воювати проти чеченського народу. Генеральний прокуратор Росії Алєксандер Ільюшенко сказав, що їх судититмуть за законами воєнного часу, тобто як зрадників.

У СВІТІ

ЛИТВА відзначила четверту річницю трагічних подій у Вільнюсі, коли 13-го січня 1991 року від російських танків і від куль омонівців загинули або були поранені десятки беззбройних литовців, які в демократичний спосіб хотіли захистити законно обрану литовську владу. Виступаючи на врочистому жалобному засіданні сейму Литви, президент країни Альгірдас Бразавскас сказав: „Не злякавшись танків, до зубів озброєної чужої армії, тисячі литовців вийшли на вулиці столиці з метою захистити своє найголовніше право — жити у вільній, незалежній, демократичній Литві". Литовський президент підтримав боротьбу чеченців за незалежність. „Наш трагічний січень 1991 року свідчить: не можна перемогти народ, який бореться за право визначати власну долю",— підкреслив А. Бразавскас.

ПРОГОЛОСИВ про свою резиґнацію міністер закордонних справ Польщі Анджей Олєховський. Своє рішення він пояснив „фундаментальними розходженнями у поглядах на зовнішню політику" між ним і правлячою в країні коаліцією Союзу демократичних лівих сил і Польської селянської партії. Мова йде про різні погляди на польсько-російські взаємини. Міністер закордонних справ звинуватив уряд прем'єр-міністра Вальдемара Павляка в тому, що „він не бажає і не вміє активно обстоювати польські національні інтереси".

ПРЕЗИДЕНТ ІТАЛІЇ Люїджі Скальфаро доручив міністрові фінансів Лямберто Діні зформувати новий уряд і покласти край урядовій кризі, що триває вже три тижні. Л. Діні прийняв пропозицію, однак невідомо, чи схвалять законодавці запропонований ним склад нового кабінету міністрів. Фракція партії „Вперед, Італіє!" очолюваної недавнім прем'єром Сільвіо Берлюсконі, запевнила, що підтримає Л. Діні в тому випадку, коли він прийме рішення провести надзвичайні парляментарні вибори. Партія Національний альянс, яка була партнером С. Берлюсконі у попередньому уряді, спиратиме Л. Діні тільки тоді, якщо він не спиратиметься на комуністів, які тепер об'єднуються в Демократичній партії лівих сил. Уряд С. Берлюсконі був 53-ім з черги за 50 повоєнних років.

ПРЕСОВИЙ ЦЕНТР міністерства внутрішніх справ Латвії оприлюднив заяву з приводу того, що латвійська поліція унеможливила діяльність приватної судоплавної компанії, яка насправді була прикриттям для антилатвійських акцій російських спецслужб. В заяві йде мова також про інші форми нелегальної діяльности російських агентів в Латвії, їхнього проникнення у різні злочинні структури для здійснення інтересів Росії.

РАДІО ТЕҐРАНУ назвало „великою політичною перемогою" підписання контракту з Росією на закінчення будівництва атомової електростанції в Буширі. Згідно з контрактом, Росія також буде постачати Іранові атомове паливо. Як відомо, західні країни припинили співробітництво з Теґраном з огляду на ядерні амбіції іранських керівників. Недавно газета „Іран Нюз", яка є близькою до зовнішньополітичних іранських кіл, закликала громадськість „переглянути відмову від ядерної зброї в умовинах, коли головний ворог, Ізраїль, вже створив значний ядерний арсенал".

АРХИЄПИСКОП Південно-Африканської Республіки Дезмонд Туту, який багато років був союзником Нелсона Манделі, виступив з різучим осудом привілеїв для вищих державних кіл. Перед першими загальними нерасовими виборами в країні очолюваний Н. Манделею Африканський національний конгрес запевнив, що зменшить державні витрати, але прийшовши до влади, ще й збільшив їх. Наприклад, президент Н. Мандела дістає річно 665,000 французьких франків, хоч його попередник, Фредерік де Клерк, одержував тільки 400,000 франків. Міністри Н. Мандели живуть у розкішних апартаментах і віллях, їздять у дорогих лімузинах, а в той самий час половина чорного населення країни не має праці.

В АМЕРИЦІ

З УВАГИ НА ТЕ, ЩО УРЯДОВІ та приватні аналітики турбуються точністю підрахунків існуючої системи статистичних даних, зокрема в ділянці економіки, рішено в якийсь спосіб цьому зарадити.Урядові збирачі статистики розпочали не тільки перевірку точности системи існуючих підрахунків, але мають в пляні почати здійснювати вперше від 1950-их років, загальний перегляд і потрібні зміни, щоб оновити а з тим і удосконалити існуючу систему. Бо на думку аналітиків урядове уподаткування та політика видатків і валютні правила Федеральної ради валютних резерв є дещо неправильними, саме через ці неточні підрахунки.

У НЕДІЛЮ, 15-ГО СІЧНЯ, американські болільники футболу з нетерпеливістю очікували вислідів змагань чотирьох дружин за чемпіонат двох дивізій Крайової футбольної ліґи, бо першуни цих ігор будуть змагатися за XXIX крайовий чемпіонат американського футболу в Маямі.Згадані змагання відбувалися у Сан Франсіско де місцева дружина „Сан Франсіско 49", перемогли „Ковбоїв" з Далласу вислідом 38-28,а у Піттсбурґу місцева дружина „Піттсбурзьких сталеварів" програла до гостей „Атакувальників" з Сан Дієґо вислідом 17-13.

ФЕДЕРАЛЬНА АДМІНІСТРАЦІЯ летунства попередела американські летунські лінії, які літають туди і назад до країн східньої Азії, про те щоб збільшити охорону пасажирів і літаків з уваги на погрози бомбових вибухів. Державний департамент перестороги про можливості небезпеки для американських літаків отримав від філіппінського уряду.

ВИСТУПАЮЧИ МИНУЛОЇ НЕДІЛІ, 15-го січня, на телевізійній програмі „Зустріч з пресою" секретар Державного департаменту Воррен Кристофер публічно підкреслив деякі зміни у політиці ЗСА щодо Росії. Через гостру критику про сліпу підтримку президента Росії Бориса Єльцина теперішнім Урядом ЗСА, зокрема коли йдеться про його не надто гуманні потягнення в Чечні, він був змушений якось реагувати. Він зазначив, що ЗСА є зацікавлені реформами в Росії і якщо Єльцин їх продовжуватиме, то ЗСА будуть його підтримувати.

ОДНЕ З НАЙБІЛЬШИХ АВТОМОБІЛЬНИХ виробництв у ЗСА Дженерал Моторс з причин фінансових і практичних понікліквідувало цілий ряд своїх підприємств по цілій країні. На цьому дуже потерпіли працівники, зокрема ті, які для згаданої фірми вже відпрацювали понад 20 років, їхній стаж у праці досновим їм залишитись на місцях, але мусять доїздити до віддалиних від місця їхнього проживання фабрик. Їх, цих доїздних працівників, фірма називає „циганами Дж.М." але не йде їм на будь-які уступки. Тому з дня на день ці вже не першої молодости працівники починають чим раз більше відчувати свою неспроможність працювати у таких обставинах.

М. Голодик — іконограф і скульптор

Іконостас новозбудованої української православної церкви св. Архангела Михаїла в Балтиморі роботи М. Голодика.

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Микола Голодик приходить тим разом до редакції озброєний у великий матеріял, який найкраще говорить про його широку мистецьку діяльність і він розповідає про неї показуючи ще до того і великий альбом із знімками своїх творів, зокрема в різних церквах, яких розмалювання займає більшість його часу і уваги.

Причина чому саме тепер він відвідав „Свободу" є також у його матеріялах і розповідях. Він показує нам широку статтю в „Кетолік Рів'ю" з 16-го листопада 1994 року під назвою „Я малюю душею", де американський журналіст пише про працю М. Голодика над розмалюванням української православної церкви св. Михаїла в Балтиморі, подаючи при тому коротку історію долі мистця, описує праці, що тепер ідуть в церкві та ще і з великою світлиною М. Голодика на тлі іконостасу, який він вже закінчив робити.

Від мистця довідуємося, що він працює над цією церквою три роки і ще не закінчив всего, бо саме його роботи є не лише іконостас, престіл і дерев'яні споруди, але також повне розмалювання нутра. Там він ужив багато постатей з історії України, але також використав постаті засновників Печерської Лаври. Вже тепер навіть невикінчена ним церква є місцем прогульок американської шкільної молоді, що прислухається до виснень їм незнаної історії.

На наше запитання скільки, крім крім церкви св. Михаїла, розмалював або запроєктував розмалювання церков, М. Голодик каже, що понад 50, але для певности приносить нам спи-

(Закінчення на стор. 3)

КИЇВ. — Рішенням Комітету з міжнародної премії ім. Пилипа Орлика, її лавреатами за 1994 рік стали: генерал-губернатор Канади Рамон Гнатишин; колишній директор української редакції „Радіо Свобода", автор книги „На перехідному етапі" Анатолій Камінський; журналіст і керівник телевізійної програми „Гарт" Вадим Бойко — посмертно. Про це повідомив пресовий центр Демократичної України. Премію засновано з ініціятиви ДПУ, УРП та групи підприємців у 1993 році. Її присуджують за внесок у демократизацію українського суспільства. Першими лавреатами премії ім. П. Орлика за 1993 рік стали український естрадний співак Тарас Петренко та молодий кінорежисер Андрій Дончик.

ЛЬВІВ. — Координаційний центр бльоку національно-патріотичних сил области звернувся до міністра освіти та до голови Комісії Верховної Ради України з питань науки і освіти з вимогою скасувати ухвали колеґії Міністерства Освіти з 23-го листопада 1994 року щодо нового порядку проведення перевідних і випускних іспитів у загальноосвітніх школах, оскільки там сказано, що випускники можуть не володіти державною мовою. Автори звернення сприймають згадані пункти ухвали Міністерства Освіти „як ще один істотний крок на шляху денаціоналізації України та намагання утвердити російську мову як офіційну".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Переслухування у Сенаті

Запрошений Сенатською комісією закордонних справ, зізнавав впродовж двох годин колишній державний секретар за президентури Джорджа Буша Вілліям Бейкер. З великої інформаційної статті у „Ню Йорк Таймс" з 13-го січня ц. р. виходить, що Бейкер критикував закордонну політику Уряду Билла Клінтона згідно з політичною філософією Републиканської партії: якнайменше втручатися у внутрішні справи рідного суспільства і послідовно не встрявати у внутрішні справи чужих країн. Тому становище колишнього републиканського державного секретаря яскраво різнилося від телевізійного інтерв'ю з демократичним віцепрезидентом Албертом Гором. Цей останній записував у добро закордонної політики президента Клінтона різні події з міжнародного світу, включно зі скасуванням расового поділу (апартеїду) у Південній Африці, до чого Уряд Клінтона не був у найменшій мірі причетний. Бейкер уважає, що Америка непотрібно витратила стільки часу й енергії на акцію переведення зміни устрою у Гаїті, втручається у справи Босні й інших країн. Це справа дискусійна. За президентури Буша закордонною політикою цікавився радше сам Буш, ніж його державний секретар. За нашої пам'яті, кожний із них робив помилки.

Не забулося ще промови Джорджа Буша у Києві, в якій він отоложнив змаг України до державної незалежности з „самогубним націоналізмом". Але Буш умів признаватися до помилок і змінити своє становище. Коли побачив, що самостійницький рух в Україні нестримний, заявив представникам української громади в Америці, що він визнає державність України, якщо референдум 1-го грудня 1991 року схвалить проголошення української незалежности, що й зробив. В Уряді Джорджа Буша Україна мала більшого приятеля в особі секретаря оборони Чейні, ніж в особі Бейкера. Вілліям Бейкер, як і теперішній державний секретар Воррен Кристофер, не мають зрозуміння природного права кожного народу на своє самовизначення. На цьому місці згадувалося вже, що найбільшим спричинником теперішньої, вже понад дворічної збройної агресії Сербії проти усамостійнених колишніх членських країн Федерації Югославії був саме В. Бейкер, який „перестерігав" Хорватію, щоб не відлучалася від Югославії, бо Америка не визнає її самостійности. Добре, що Німеччина й Італія підтримали Хорватію і провели визнання її державности всіма іншими країнами, включно з Америкою.

Це трохи ненормальна ситуація, коли в січні цього року розпочалася перша сесія американського Конгресу з його републиканською більшістю, то першим зізнавав у Комісії закордонних справ Сенату колишній державний секретар з часу попередньої президентури, а не теперішній. Щойно у зв'язку з переслуховуванням В. Бейкера заповіджено, що переслуховуватимуть Воррена Кристофера. В. Бейкер все ж дипломат, він радив републиканській більшості в Сенаті співпрацювати з Клінтоном, бо відповідальним за всі справи держави є таки її Президент. Як воно вийде на практиці, покажеться в найближчі два роки, бо при всій політичній куртуазії на першому місці стоятиме проблема президентури у виборах 1996 року. Заява Билла Клінтона, що він не матиме труднощів у перевиборі на другу каденцію, є доказом, що він не здає собі справи, що в широких колах американського суспільства настав відворот від того лівого лібералізму, репрезентантом якого виявився Клінтон.

Джордж Буш програв, бо злегковажив собі тогочасну економічну кризу в Америці і створені нею настрої, грав гольфа, коли зростало безробіття, але він мав формат лідера і його шанували в міжнародному світі. Це вперше в історії Америки сумний факт, що телевізійні коментатори кепкують собі з Президента, а всі його подорожі поза кордони ЗСА, зокрема до Европи, не підвищили його популярности.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Микола Світуха

ПРОТИСТОЯННЯ ПРЕЗИДЕНТА І ВЕРХОВНОЇ РАДИ

II

Президент матиме право видавати укази в питаннях економічних реформ, укази, які діятимуть до прийняття Верховною Радою відповідних постійних законів. Але, як вже було згадано, Президент матиме право накласти вето, якщо такі нові закони будуть суперечити основним напрямкам його економічних реформ. Крім того, за Президентом зберігатиметься право схвалювати проєкт державного бюджету України, визначати межі відповідальности прем'єр-міністра, членів кабінету і місцевих органів державної влади. Разом взяті, такі повновласті наділятимуть Президента правами реалізувати свої економічні і соціяльні програми, щоб вивести державу з економічної кризи, при чому, обмежуючи можливість різних фракцій Верховної Ради, сповільнювати або ускладнювати поступ реформ.

Такі положення законопроєкту Президента про розподіл влади суперечать основним інтересам лівих фракцій у Верховній Раді, зокрема комуністів, соціялістів і їх ідеологічних союзників поміж „незалежними" депутатами, які намагаються просунути свій законопроєкт про місцеві ради народних депутатів. Цей проєкт передбачає структуру державного управління, яка мало в чому відрізняється від структури радянської влади в період після Другої світової війни. В такій структурі загублюється розподіл виконавчої законодатної влади (дійсну владу мали колись компартійні комітети різного рівня), підпорядковується судову владу радам і фактично розривається вертикаля державного управління, за допомогою якої Президент і Кабінет Міністрів можуть здійснювати свою програму.

При сьогоднішньому укладі сил у Верховній Раді немає серед лівих фракцій дійсної більшости, яка могла б проштовхнути такий законопроєкт. Але нема більшости і серед демократичних і реформаторських фракцій, які виступили різко проти законопроєкту про місцеві ради, хоч мають деякі застереження відносно проєкту Президента про державну владу. Речники фракцій Руху, „Центр" і „Реформи" виступили за внесення поправок до проєкту Президента там, де в проєкті надто нащерблено загальновизнані повновласті Верховної Ради як законодатного органу. Кому, наприклад, має належати право оголошувати всенародний референдум? Або, чи повинен Президент мати право розпустити Верховну Раду і призначити нові вибори? В таких питаннях існує в різних державах різний досвід. Є також приклади, де в законопроєкті бракує точнішого визначення повноважень (наприклад, голови і Президії Верховної Ради, судової структури, прокуратури тощо).

Вирішення цього протиставлення не прийде без компромісів, бо ані ліва, ані центристські і реформаторські фракції Верховної Ради не бажають стати об'єктами звинувачень, що саме вони протидіють виразному курсові на реформи і то в ситуації серйозної економічної кризи. В парляментарних дебатах і в пресі України в половині грудня появилися думки, що протиставлення в питаннях розподілу влади може бути вирішене шляхом всенародного референдуму, а то й рішенням Президента розпустити Верховну Раду. Слід пам'ятати, що такого варіянту вирішення протиставлень не передбачується діючим конституційним законом, а його наслідки можуть бути дуже серйозними для стабільности держави.

Про можливість всенародного референдуму заявив під кінець грудня і сам Президент. Він, мабуть, найімовірніше розраховує на розкол серед лівих депутатських фракцій і схвалення Верховною Радою його законопроєкту про державну владу, нехай навіть з відповідними „декоративними" змінами чи доповненнями, які суттєво не мінятимуть пропонованого нового співвідношення сил. За теперішніх кризових умов в Україні, і ще й при байдужості населення до всяких політичних маневрів, які народ інтерпретує прямо як боротьбу за більші привілеї влади, Президентові тепер аж ніяк не потрібно референдуму.

Тож заяви про можливість відклику до виборців шляхом всенародного референдуму слід трактувати насамперед як тактику політичної боротьби. Теперішня Верховна Рада не продемонструвала здатности ефективно приймати рішення у складних проблемах економічних і соціяльних реформ, а Президент перед цілим світом поставив свої карти саме на проведення далекоідучих структурних змін. Не може бути сумніву, що Верховна Рада таки мусить поступитися, схвалюючи основні положення законопроєкту Президента.

Юрій Р. Рибак

ВЕЛОСИПЕД

Усім нам відома легка двоколісна кермувальна машина, яка досі є „найбільш продуктивним засобом перетворити людську енергію і привести в рух". Але не всім відомі її українські назви як самокатка, колесо, ровер (з англійської), а також велосипед (з французької), сперта на латинському velox — швидко і pes (pedis) — стопа, нога. Вперше цю машину випущено у XIX столітті, а по значному удосконаленні вона розрослась до важливих засобів колісного транспорту і дала підставу розвиткові спорту (наколесництво), дозвілля (туристика) та індустрії (бізнес).

Як подає журнал „Bicycling", 80 відс. населення світу ще не має матеріяльних середників набути велосипед. Все ж таки він знайшов практичне застосування, скажімо, у Китаї, де активних триста мільйонів одиниць, себто одна третина цілого світу. На вулицях великих китайських міст тисячі осіб постійно їдуть до праці. Попри них інші тисячі знайшли місце праці, бо тягнуть за собою тачки або причіпки, наладовані городовиною чи з туристами, які оглядають визначні місця... В інших частинах нашої земної кулі, як у Кенії (Африка), молочарі возять молоко, в Австралії поштарі розвозять листи, а у Банґладеш (Азія) візники власноручно на двоколісному легкому візочку транспортують більше товару, ніж усі місцеві автомашини разом! Як відомо, в Европі данці і голляндці їздять на велосипедах більше, ніж хто інший у світі. До цього масового руху спонукала їх теж прихильна система доріг. А що на Кубі? Тут же брак газоліни „посадив" армію на велосипеди.

У ЗСА дещо інакше. Тут їзда велосипедом як транспорт звичайно триває до часу набуття автомобіля або мотоцикля. Американці, прихильники в околицях лагідного клімату та помірковані віддалі від праці, переконались, що велосипед дає змогу любуватись мальовничим довкіллям і навіть буває більш вигідний, ніж автомобіль чи автобус. Крім цього, це добра руханка та заощадження грошей на газоліні, на оплаті за стоянку, на квитках за публічний транспорт, а при тому зменшує застій руху на міських вулицях і не погіршує стану повітря.

Під впливом масової продукції автомобілів захоплення велосипедом значно потерпіло. Відродження прийшло щойно по Другій світовій війні, коли ряд нових моделів появився на ринку, а реклама підхопила ідею, мовляв, велосипед — це „найбільша мрія молодих хлопців і дівчат". Остаточно вирішальним моментом економічного розвитку американського велосипеда став 1973 рік, коли ціна за гальон газоліни значно підскочила вгору. Не дивно, що обурені і розстроєні нервово автомобілісти зареагували на це і викупили тоді майже 14 мільйонів велосипедів з великою перевагою туристичних моделів, де можна зміняти десять разів швидкість, відповідно до терену. Та поволі час гоїв рани розчарування і успокоював нерви. Американці погодилися остаточно з вищими коштами пального і рівночасно звернули на себе зацікавлення велосипед. Чому? Тому що появився на ринку „гірський велосипед", який пристосовувався до гірських стежок і нерівного терену. І може ніхто не припускав, що ці нові прикмети стали у пригоді поборюванню міських перешкод, таких як рівчаки, побите скло, вистаючий кам'яний або бетоновий край вздовж хідника.

Однак їзда велосипедом чи пак наколесництво для практичних цілей є явищем у багатьох промислових країнах в Африці та Латинській Америці — розвиток доволі повільний. Можливо, що такий стан диктує географічне обмеження, слаба система доріг, брак виробництва і структура технічного обслуговування.

У ЗСА зростаюча кількість велосипедистів, головно спортового характеру та молодіжного дозвілля, загострює питання безпеки і дотримання правил їзди, до яких зобов'язані водії автомашин. На Кубі, де велосипед став головним засобом у безкомпромісовому виборі транспорту, нещасливі випадки стали доволі епідемією... У ЗСА, коли їхати автомобілем, дається спостерігати, як деякі велосипедисти прогрішуються супроти правил руху своєю їздою на дорогах, не звертаючи уваги на світляні знаки, легковажучи статичних вказівок руху. Недавнє опитування виявило, що велосипедист, коли зудариться з автомашиною, а не має шолома, тоді правдоподібність зазнати поранення голови є втричі більше!

Американський велосипедний роздрібний бізнес, який продавав коло 11 мільйонів одиниць річно, завжди відчував вплив економічного коливання, а також останню рецесію. Тепер їхню економічну ситуацію погіршує поведінка покупця. Його наставлення змінилося. Він нині більш вибагливий, більш вимагаючий, більш ознайомлений. Він відчуває тиск часу, не довіряє якості, а особливо високі ціни, і тому, щоб „не попектися", вимагає найнижчу ціну, найкраще обслуговування і бажає винести „якнайкращу користь". У загальному, майбутність малих велосипедних крамниць непевна, бо їхня кількість маліє, а минулого року триста з них закрили двері. У той же час розвивається тенденція розбудовування супермаркети. І це ніщо нового. Пригадаймо собі тільки, як скоро зникали малі споживчі крамниці, а на їхньому місці виростали супермаркети, які покупці прийняли як добру монету.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Юрій Скорупський

Мелодії різдвяної ночі

Новорічною та різдвяною несподіванкою для жителів української громади міста Міннеаполіс в Міннесоті була мистецька виставка Товариства Художників „Доля". У ній брали участь відомі українські мистці Львова, Тернополя, Ужгорода та Києва.

Хочу в декількох словах розказати про кожного із мистців, праці яких були виставлені від 3-го грудня до 6-го січня 1995 року у Міжнародній галерії Міннеаполісу, яку провадить Дарія Лиса. На виставці було представлено олійне малярство, графіка, кераміка, батік та розпис на шовку.

Юрій Віктюк, член Спілки Художників України, Мистецького Товариства „Доля" та Американської мистецької коаліції Чикаго. Відомий не тільки в Україні, але й поза її межами. Його виставки пройшли успішно в багатьох містах Америки. Він кількакратно виставлявся у Чикаго, Лос Анджелесі, Шампейн-Урбана та Дітройті. Працює в техніці кольорової-декоративної графіки, використовуючи у своїх творах писанкові мотиви різних етнографічних регіонів України. Його праці знаходяться в Третьяковській галерії у Москві та багатьох інших приватних збірках. Графіка Юрія Віктюка своєрідна своїми темами, де мистець оспівує на папері український національний побут, культуру та традиції. Багато праць виконано на мотиви народних пісень та віршів клясиків нашої літератури. Багато років мистець віддав вивченню структури народного розпису, орнаментики та писанкового мистецтва. Досконало вивчив народну символіку та кольори і зумів з мистецькою вмілістю використати їх у своїх графічних творах.

Юрій Гущеня закінчив Ужгородське Художнє Училище, Львівський Художній Інститут Прикладного та Декоративного Мистецтва. Бере активну участь у всіх виставках мистецького Товариства „Доля" в Україні, Польщі та Америці. Своїм експресивним стилем у малярстві відображає настрій природи, передає мальовничість карпатських краєвидів. В його графічних творах, які виконані технікою монотипії, змальований побут села, стан природи та середовища, де відбувається дія героїв. В його картинах ми бачимо кольори золотої осени, таїнство чарівної красуні зими, яка оповила у свої обійми ліси, ріки та озера. Створила чудові візерунки на вікнах, і як приємно згадати різдвяну ніч на селі, коли зібралася вся родина коло святкового столу із смачною кутею, а малі діти заглядають у заморожені вікна, очікуючи вертепу. Мерехтять свічки на столі і лунає чарівна українська колядка.

Вікторія Дубовик, викладач Львівської Академії Мистецтв. Член Спілки Художників України та Мистецького Товариства „Доля". Неодноразово її праці експонувались на виставках в Україні, Польщі, Німеччині, Австрії та ЗСА. Постійний учасник і організатор малярських показів Товариства художників „Доля". Працює в техніці холодного та гарячого батіку та розпису на шовку. У своїх творах використовує народні мотиви та кольори. У сучасному стилі виконання доносить до глядача багатство українського національного костюму, вміло використовуючи мотиви народної вишивки. В її працях передано настрій, матеріяльність. Звучать барвисті мелодії із гуцульського весілля, лунають чудові дівочі пісні з ночі на Івана Купала. Шовк під руками Вікторії набирає нового життя та закарбовує це в собі на довгі роки. Квіти мисткині своїм кольорами чарують око глядача. Вони залишають у пам'яті найкращі, найприємніші враження. В них відчувається терпеливість і майстерність жіночих рук мисткині, яка живе і творить завжди з повною віддачею та пошуками нового, дорогого для неї і всіх нас.

Олекса Коваленко, член мистецького Товариства „Доля". Понад чотири роки бере активну участь в організації наших виставок у ЗСА. Його праці експонувалися у Чикаго, Дітройті, Клівленді, Ню Йорку, Сієтлі та багатьох інших містах Америки. Народився мистець в Києві. Працює в жанрі національно-гумористичного малярства та міського краєвиду. З легким і дотепним гумором змальовує характер своїх персонажів. Згадаймо рисунки Едварда Козака і його славний журнал „Лис Микита". Оглядаючи праці Олексія, бачимо нове життя цього журналу. Його твори виконані олійними фарбами, у стилі фігуративного постмодернізму. На його полотнах ми впізнаємо образи героїв „Сорочинського ярмарку", сцени з козацького життя Запорізької Січі. Відразу пригадуємо всім нам відому „Енеїду" І. Котляревського з її героями Юноною та Енеєм. У картинах мистця також можна впізнати його товаришів, яких він вміло вписує у картину. Використовуючи сучасний підхід, він відтворює історичну дійсність.

Серія церков Києва — це чудові твори, які зберегли нам історичну пам'ять про наше минуле, і далі пронесуть її через віки, для наступних поколінь. Це безцінні перли нашої української культури, створені руками неперевершених майстрів нашого талановитого народу.

Еріка Комоні, мисткиня із чудового мальовничого Закарпаття. Довгі роки студіювала народне гончарство та кераміку. Закінчила з відзнакою Ужгородське Художнє Училище, пізніше Львівський Художній Інститут Прикладного та Декоративного Мистецтва. Глина під її тендітними жіночими руками оживає і перетворюється в неповторні образи. В її скульптурках ми бачимо досконалу передачу одягу різних етнографічних регіонів України. Знаходимо образи з життя гуцулів, бачимо їхні традиції, побутове вбрання, їхню культуру та обряди. Вона одна із найвідоміших гончарів, яка працює в чорнолощеній кераміці, всім нам відомій під назвою „Гаварецька кераміка". Праці Еріки експонувалися на всесоюзних, республіканських

(Закінчення на стор. 3)

Любарт Ліщинський

СТО РОКІВ БОРОТЬБИ ЗА СВОЇ ПРАВА

II

Перемога большевицької революції в жовтні 1917 року знову повернула стару політику насильства над Кавказом. Устами совєтських істориків, керівник Горської республіки Чермоєв був проголошений контрреволюціонером, а большевицько настроєні солдати і матроси, що захопили владу в Грозному 31 грудня 1917 року, визнані героями. Практично підтримка гірськими народами большевиків була мінімальною. Більшість їх ішла за релігійними лідерами, такими як шейх Узун-Ходжа, який проголосив себе імамом і еміром Північного Кавказу. Становище в Чечні у 20-их роках було дуже критичним. Відбувалися поголовні напади чеченців на російське населення, бо в їх присутності в Чечні місцеві вбачали продовження старої колоніяльної системи.

Приступаючи до совєтизації Північного Кавказу, большевицька влада вирішила використати знану вже їм форму з 1917 року — Горської республіки, що об'єднала всі північнокавказькі народи. Мета Москви була проста: централізовано тримати під контролем всі гірські народи. Однак ця система не здала іспиту, бо Москві легше було контролювати кожний народ поодинці.

Чечня була виділена в автономну область у січні 1934 року, а в грудні 1936 року чеченців та інгушів об'єднано в автономну республіку. Проблемою для большевиків була сильна прихильність горців до ісляму. На початку 30-их років у Чечні та Інгушетії мусульманське духовенство зберігало високий авторитет і навіть школярі відмовлялися користуватися підручниками, які не були визнані муллою. Тільки в самій Чечні у 1931 році було 2,675 мечетів і медресів, 1,250 муллів, 39 шейхів і 250 релігійних старійшин. Совєтській владі важко було вести антирелігійну пропаганду в країні, де російська мова не була зрозуміла основній масі населення.

Терор при насаджуванні колективізації продовжувався в період масових репресій 1938–39 рр. Але незважаючи на терор, все вказує на те, що ніяких конкретних успіхів совєтська влада в Чечено-Інгушетії до початку Другої світової війни не досягла. В горах виникали осередки збройного опору проти большевиків. Їх боротьба почалася в 1940 році проти сталінського режиму, а не, як твердила пропаганда, на допомогу нацистським окупантам, бо панування німців як чужих загарбників населення ще менше хотіло терпіти. Наявність серед чечено-інгушетського населення осіб, що воювали зі совєтською владою (при тому, що вони об'єктивно заважали Червоній армії захищати Кавказ), ще не говорить про те, що вони були прислужниками нацистів. Як і націоналістичні сили західньої України, вони намагались використовувати воєнні дії у своїх національних інтересах.

Яким би не був героїзм синів Чечено-Інгушетії на фронтах, це не завадило Сталінові провести масову депортацію народів Північного Кавказу до Середньої Азії. Чечено-Інгушетська республіка перестала існувати. На звільнених землях поселено десятки тисяч росіян, українців та інших народів Закавказзя. Сталін тверезо розрахував, що нові господарі тих земель зроблять все, щоб не допустити повернення вигнанців на їх сплюндровану батьківщину. Пляни Сталіна носили довготерміновий характер і він зумів рясно „посіяти зуби дракона". Неприязнь між кавказцями і новими поселенцями, після повернення чеченців і інгушів, спалахнула яскравим вогнем, бо ті, що повернулися на рідну землю, не зустрілися із, м'яко кажучи, ентузіязмом переселенців. Ці національні конфлікти вилилися у заворушення у Грозному і сутичками у 1958 році.

Порядок наводили тільки з допомогою військ, які туди вислано. Значить, у висновку можна сказати, що від початку загарбання Чечено-Інгушетії в половині XIX століття до початку 60-их років XX століття ані російська, ані совєтська імперії не змогли справитися зі своїм завданням. Ані виселення, ані обіцянки, ані кров не змогли змінити природи народу, який не бажав погодитися зі своєю важкою долею. Одного досяг совєтський режим — зумів добитися того, що не склався єдиний фронт боротьби кавказьких народів за національне визволення.

Дещо змінилася ситуація тепер, коли загострилася національна самосвідомість народів Кавказу, підкреслена створенням Конфедерації гірських народів. Це вже крок до єдности, необхідної в боротьбі за свої політичні права. Наступним дуже важливим кроком стало проголошення Чеченської Республіки державної незалежности. Тепер кривава чеченська драма в розпалі, і щоб не сталося так, що цей „осколок" колишньої імперії не врізав у саме серце винуватців трагедії. Нині, можливо, є ще час зупинитися. Завтра може бути вже запізно, бо може піднятися з гробу труп „холодної війни", аби гучно застукати у двері Заходу, що спочиває на лаврах.

Воїн за народ і Христа

Українська спільнота втратила в особі о. диякона Богдана Йосафата Тарнавського незвичайно скромну, але дуже цінну постать, яку не можна інакше назвати, як воїном за нарід і Христа та його святу Церкву. Кілька бодай головніших фактів із його життя повною мірою потвердять це.

Покійний о. диякон Богдан — це син нашого золотого Поділля. Він народився 13-го квітня 1924 року в Чорткові. Там закінчив середню освіту в гімназії „Рідної Школи". Дальші студії, які він плянував у Празі, унеможливила Друга світова війна. Перед совєтсько-німецькою війною був арештований большевиками і чудом врятувався від масакри, яку при втечі вчинили большевики в чортківській тюрмі.

Боже Провидіння мало для нього ще довгий шлях боротьби за свій народ, за Христа і Його Церкву. У 1943 році молодий Богдан голоситься до Галицької Дивізії Української Національної Армії, щоб боротись за право свого народу жити самостійним життям. В боротьбі проти большевицького наїзника пережив усі страхіття війни, був під Бродами й опинився в 1945 році в таборі для полонених у Ріміні, Італія. В таборі було добре організоване навчання. Богдан Тарнавський закінчив там учительський семінар і сам учителював в таборових школах.

З переїздом дивізії до Англії Богдан включився в громадське життя наших поселенців у Великій Британії. Він став членом Організації Українських Націоналістів, був обраний кількакратно на пост секретаря Союзу Українців Британії. При тому учителював у школах українознавства. В Англії одружився 27-го січня 1951 року з Анною Гомзяк, яка стала йому милою подругою до кінця його так активного і плідного життя. Бог поблагословив їхнє подружжя сином Юрієм і дочкою Галею.

В 1958 році родина Тарнавських переїхала до Америки й осіла в Ню Брансвік, Ню Джерзі, де раніше поселилися родичі Богдана. Тут, поруч з працею на хліб насущний у фірмі Вестінгавза, Богдан включився в акцію розбудови наукового осередку в Гарварді. Як організаційний референт він об'їздив вздовж і поперек Америку, збираючи фонди на створення катедр при цьому престижевому університеті. В початковій стадії цієї збіркової акції допомагав йому також його батько Юліян. Богдан виконував різні функції в гарвардському проєкті, в тому числі був секретарем, діловим директором Фонду Катедр Українознавства. Згодом був асистентом директора Українського Наукового Інституту Гарвардського університету (УНІГУ) для фінансових справ. Перед катедрами українознавства при Гарвардському університеті св. п. о. Богдан Тарнавський має величезні заслуги. Йому вдалося переконати нашу громаду в тому, що видавалося спершу майже недосяжним. Знайти місце в такому університеті, де була знана тільки „Раша", де роками викладав історію Росії проф. Карпович, що виховав цілі покоління американських вчених на тій неправді, нібито „Києван Раша" є Росія. Це, що сьогодні там є три катедри українознавства і що з тих студій вийшов вже цілий ряд молодих українських вчених, які займають важливі пости в університетах Америки чи Канади — це без сумніву велика заслуга св. п. диякона Б. Тарнавського, який клав матеріяльні підвалини під український Гарвард.

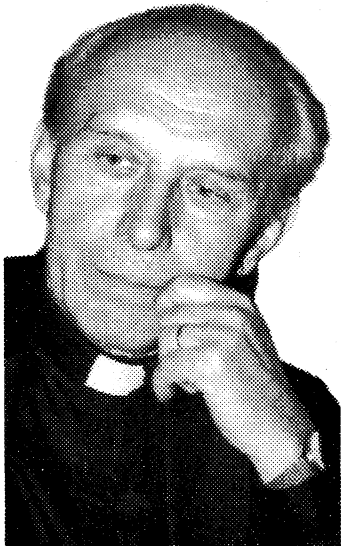

Св. п. о. Б. Тарнавський

Не диво, що в одним із перших некрологів, що появився в „Свободі", була вдячна згадка про о. диякона від колишніх випускників Гарварду, нині поважних вчених. Праця для українського Гарварду виснажувала його, і Богдан Тарнавський передав свої обов'язки молодшому поколінню, а сам рішив піти за голосом серця і віддатись цілковито на службу Богові. Він відбув кількарічні студії в Римі під проводом Патріярха Йосифа в УКУ і 18-го жовтня 1983 року одержав дияконські свячення з рук Владики Василя Лостеня, Епископа Стемфорду. Свячення відбулись в Бостоні, де жив і працював.

З одержанням дияконату починається нова сторінка в праці о. диякона Богдана. Владика Василь Лостен запросив його до праці в епархіяльному осередку в Стемфорді. Стемфордська громада одержала в особі о. Богдана і його дружини Ані дуже цінний набуток. Він кожної неділі зослужив з Владикою або з місцевим парохом при Службі Божій і проповідував глибоко обдумані духовні науки. Кожна його проповідь була справді духовною поживою, виголошеною з глибини його шляхетного християнського серця. Ставши головним редактором епархіяльного часопису „Сівач", він в кожному числі поміщував духовну науку, яку дуже часто передруковували інші католицькі часописи. При нагоді місячних конференцій, які Владика Василь скликає для священиків своєї епархії, о. диякон Богдан давав свої духовні науки для священиків.

Дружина о. диякона, пані Аня, зайнялась була дуже щиро збиранням одежі для наших потребуючих людей в Польщі, Бразилії та інших країнах. Своєю милою вдачею о. диякон Б. Тарнавський став улюбленцем нашої невеликої громади в Стемфорді, особливо всіх співробітників Владики Василя. Тому вістка про погіршення стану здоров'я о. Богдана дуже зажурила всіх, хто його знав. Він вже не мав змоги поміщувати своїх цінних духовних наук в „Сівачі" та помагати Владиці в єпископській канцелярії.

Хоч ближче оточення знало, що стан о. диякона дуже критичний і що він сам уже бажав відійти до свого Творця, смерть, яка наступила 11-го листопада 1994 року, всіх дуже боляче вразила.

Похоронні відправи з Парастасом відбулись в Стемфорді 13-го листопада, їх служив сам Владика Василь Лостен, який на вістку про смерть о. диякона прилетів з Вашінгтону, де брав участь в єпископській конференції. Сослужили з Владикою отці: парох о. Лев Моско, колишній парох о. Монс. Скрінковський, о. мітрат Андрушків, о. монс. Петро Федорчук, о. віцеректор Колегії св. Василія о. Мирослав Трояновський і о. Йонатан Морс. Співом проводив інж. Олександер Пришляк і Петро Кочанський. В час Парастасу виголосили прощальні слова: мгр Степан Хемич, голова Фонду Катедри Українознавства і близький співробітник покійного в ділі збирання фондів на катедру в Гарварді, інж. Василь Лагошняк, від Окружної Ради ФКУ з Клівленду, інж. Олександер Пришляк від Братства колишніх дивізійників і від Патріярхального Товариства, д-р Роман Процик від Українського Наукового Інституту Гарвардського університету і в імені керівника УНІГУ д-ра Г. Грабовича. В часі заупокійної Служби Божої прощав покійного о. диякона Богдана зворушливими словами Владика Василь Лостен.

Тіло покійного отця диякона Б. Тарнавського поховано на епархіяльному цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, де похорон провадив місцевий парох о. шамб. Іван Сквіллєр в асисті двох отців з України: о. Мирона і о. Михайла. На тризні промовляла Ксеня Драган, секретарка Владики Лостена, від співробітників Єпископської канцелярії і д-р Степан Ворох від Комітету Тисячоліття Християнства, якого отець диякон був членом Управи, і від товаришів шкільної лавки з української гімназії „Рідна Школа" в Чорткові.

Піснею „Видиш, брате мій", яку заінтонував інж. Олександер Пришляк, закінчено цей сумний обряд поховання незабутнього воїна за нарід і Христа.

Нехай оцих кілька рядків будуть китицею на свіжу могилу отця диякона, який більше як вісім років був мені особисто близьким приятелем і співробітником. Вічна і свята Йому пам'ять!

Василь Ленцик

Потрібно даних про родину Сапрунів

Професор Львівської та Ряшівської Політехнік Сергій Шнерх, доктор технічних наук, член НТШ, останніми роками працює над розшуками та упорядкуванням матеріялів про родину Сапрунів — відданих нації діячів.Будучи останнім з цієї родини, котра дала багато невтомних патріотів - священиків,музик і вчителів, хочу утвердити пам'ять про неї.

Одним знатним представником цієї родини був о.Северин Сапрун /1897-1950/ священик, музикант, композитор, поет, ентузіяст хорового мистецтва, засновник славнозвісного дрогобицького хору „Боян", філії Музичного Інституту ім. М.Лисенка, Інституту Народної Творчости у Львові та релігійний діяч в діяспорі. У 1997 році готуються відсвяткувати 100-ту річницю з дня його народження, тому звертаємося через вашу газету до громадськости допомогти в зібранні будь-яких документів, спогадів чи світлин про нього.

Крім того найстарший син о. С. Сапруна - Северин молодший, помер 1977 року, останні роки працював у газеті „Свобода". Напевно є люди, які знали його особисто. Хотівби сконтактуватись з ними. Моя адреса: Україна, 290010, м. Львів-10, вул. Острозького 5, кв.3. Сергій Шнерх.

Мелодії...

(Закінчення зі стор. 2)

ких, міжнародних та регіональних виставках. Її чорнолощена кераміка знаходиться у відомих музеях України та Росії — Ужгороду, Києва та Москви, а також у численних приватних колекціях України, Росії, Мадярщини, Чехії, Словаччини, Австрії, Югославії, Канади та Америки. Праці мисткині постійно закуповувалися Фондами Культури України та Росії, за що вона була неодноразово нагороджена дипломами Спілки Художників України. Мисткиня також працює в техніці кольорової графіки, в яких переважає тема материнства, жіночої краси, кохання та релігійні мотиви. Її відомі „Літаючі ангели", „Закохані", „Місячна ніч" — це твори, які несуть в собі високу мистецьку культуру кольору, лінії та композиційного вирішення. Барви насичені, дзвенять напругою нашого невпинного життя. У працях Еріки відчувається сильна динаміка та рух, які разом із кольором та лінією створюють гармонійність та завершеність образу. Вона — член мистецького Товариства „Доля" та Американської мистецької коаліції в Чикаго. Постійно бере активну участь у всіх виставках та авкціонах, які організовує Товариство „Доля". Її праці неодноразово друкувалися в мистецьких журналах та каталогах. Працює у відомій Американській компанії Йоланда Лоренте як художник дизайнер розпису по шовку. На виставці були представлені її хустки та шалі із шовку і шифону.

Наталія Ляпандра закінчує навчання у Львівському Художньому Інституті. Працює виключно у техніці батику та розпису на шовку. Неодноразово виставляла свої праці на виставках Товариства „Доля" у Чикаго, Дітройті, Клівленді. Її знають як мисткиню, яка прекрасно відтворює українську ікону на шовку. Вона створила ряд ікон „Матері з Дитям", образи Ісуса Христа, св. Йосипа та багато інших, за основу беручи іконопис XV—XIX століть. Мисткиня використовує у своїх розписах мотиви квіткового орнаменту. Праці Наталії яскраві, кольористичні, виконані декоративною манерою розпису на шовку.

Юрій Шевага закінчив Львівський Художній Інститут за спеціяльністю моделювання одягу. У виставках в ЗСА бере участь вперше. Працює в чорно-білій та кольоровій графіках. Сам мистець за характером дуже романтичний, і тому в його творах відчувається мелодія кохання із поем Лесі Українки, гармонійною лінією прорисовується краса жіночого тіла. Графіка Юрія випрацювана та по-мистецькому завершена. Кожен його твір продуманий до найменших деталей і доведений до кінця. Мистець добився у своїх працях повної гармонії лінії та площини, і цим досяг завершеної композиції твору. Оглядаючи праці мистця, людина насолоджується красою мистецького твору, в якому відображено особистість та внутрішній світ, який пережив сам автор, працюючи над своїм твором.

На закінчення хочу сказати кілька слів про свої твори, які я подав на цю виставку. Це серія праць, які мені найдорожчі. Створюючи образ поля чи красу квітів у безмежних просторах нашої рідної землі, мені пригадується моє дитинство. Згадую юнацькі дороги, якими проходив, створюючи самого себе як мистця. Ця стежина попри старі верби стала рідною. Це теми моїх картин. Тому ці праці дорогі моєму серцю тут, на чужині, далеко від рідного краю. В них вкладена частинка мого життя.

Українська молодь цілого світу листується

Т. Піцура

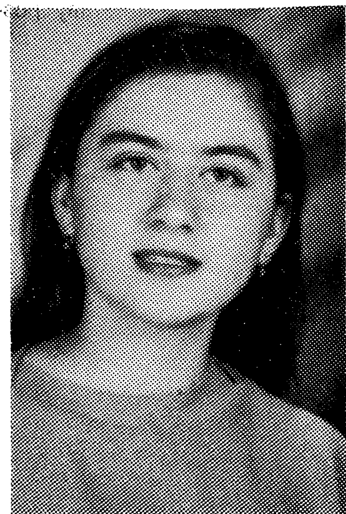

О. Купіха

Розпочате Українською Світовою Спілкою Професійних Учителів (УССПУ) листування української шкільної молоді всіх країн світу, де проживають українці, розвинулось до несподіваних розмірів. За кілька останніх місяців це число перейшло 400 і дальше зростає.

Читаючи ці чудові і щирі листи наших діточок, які хочуть себе знати і пізнати, де б вони не жили на земній кулі, не раз стискає серце від радости, а сльози аж тиснуться з очей. Скільки похвал і признання за цю акцію не тільки від дітвори за можливість листуватися зі своїми українськими ровесниками, але й від батьків і вчителів.

До цього допису включаємо дві світлини українських дівчаток, яких серденька вже поєднались, хоч їх розділяє океан. Тетяна Піцура, Україна, і Оксана Купіха, Філядельфія, стали першими листувальницями. Ми можемо їм лише погратулювати і побажати скорої зустрічі та спільної праці для добра українського народу.

Листувальний матеріял, який учні уживають, дуже багатий і вони вчаться одні від одних про себе і про країни, в яких вони живуть, а це все збагачує і підвищує їх рівень знання. Вони відчувають, що українська мова є гарна і багата. Навіть росіяночка з Криму хоче листуватися українською мовою, яку вона вивчає і вже досить поправно написала до нас листа. Українські діти Америки, Канади, Англії чи Австралії, які стратили свою рідну мову, можуть писати англійською мовою, бо в Україні багато дітей вивчає інші мови, почавши від першої кляси аж до одинадцятої. Ми від них одержали листи, написані бездоганною англійською мовою.

Все це в'яжеться з великими коштами і ми просимо українську громаду фінансово допомогти нам сполучити юні серденька української шкільної молоді, проживаючої по широких просторах світу.

Ваші поради й ідеї відносно світового листування української шкільної молоді будемо з радістю приймати і просимо їх надсилати на таку адресу: Mr. Z. Kwit,804 N. Woodstock St., Philadelphia, Pa., 19130; tel.: (215) 769-0889. Пожертви: Pay to the order of UWAPE.

Рівночасно просимо присилати адреси дітей охочих листуватися, подаючи їх вік, заінтересування, а також число телефону. Вже тепер повідомляємо, що в цьому році на четвертому з'їзді УССПУ в Києві будуть нагороджені найкращі юні українські листувальники.

Зиновій Квіт,
голова УССПУ

М. Голодик...

(Закінчення зі стор. 1)

сок, в якому враховані також численні праці в Аргентині, де М. Голодик, жив від 1970 року і пильно працював.

Дивні є життєві шляхи цієї людини, що обдарований не лише малярськими та різьбарськими, але і співочими та акторськими здібностями.Уроджений в Україні, він вже 20-літнім молодцем почав працювати як сценічний декоратор, а рівночасно актор-співак у Театрі ім. Тараса Шевченка в Києві, а відтак переїхав до Австрії, де продовжав свою театральну працю. Виемігрувавши до Аргентини, посвятився всецільо малярству та скульптурі, спеціялізуючись в іконографії нововізантійського стилю. В часі перебування в Аргентині від 1949 до 1970 року, він виконав біля 200 різних праць, в яких здобув золоту медалю і перше місце в 1955 році за стінний живопис п. з. „Утеча".

Приїхавши на постійне перебування до ЗСА, М. Голодик продовжував безперебійно свою працю над розмалюванням різних церков, не лише українських. Коли питаємо, що принесло йому найбільше вдоволення та успіх, він відповідає, що важко сказати тому, що його праці багатогранні — це так проєкти, як і малюнки та скульптури. Гордиться довголітньою співпрацею з померлим вже відомим мистцем і мистецтвознавцем Святославом Гординським, який допомагав при мозаїках катедри св. Софії в Римі, як також при розмалюванні церков. З численних нагород, що їх впродовж років отримав, він зокрема пишається Нагородою Президента 1974 році за скульптуру під назвою „Голуб миру". Рік пізніше була його виставка в ООН. У списку, що його дістаємо до рук — дев'ять великих виставок, як також назви церков, в яких він працював в ЗСА, Аргентині, Бразилії та Італії.

Цей пильний іконописець і скульптор не вгаває у своїй мистецькій творчості, а тепер ще і відкриває свою власну студію при 99 Монтгомері вулиці в Джерзі Сити, тільки на віддаль кількох кроків від нашої редакції. Там, як заповідає, буде внедовзі виставка його праць.

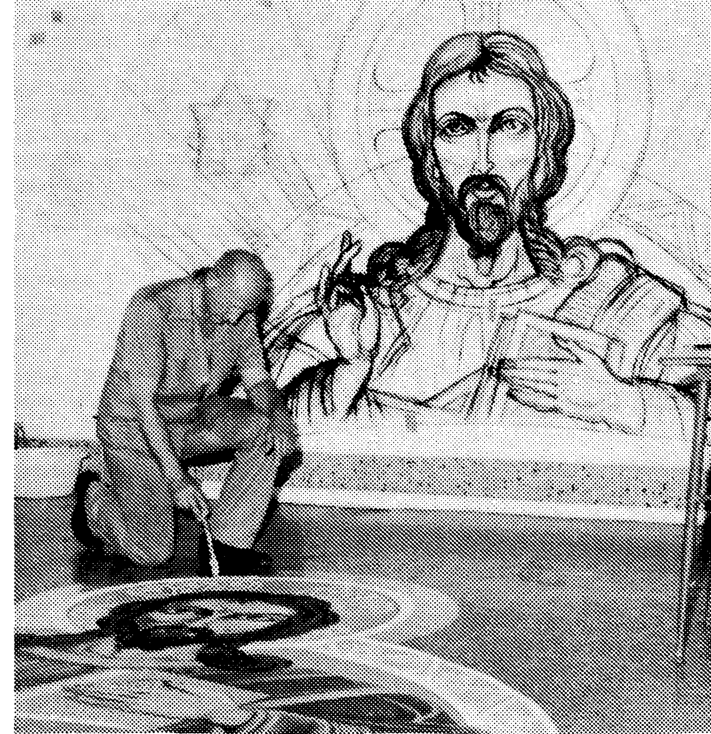

М. Голодик при праці

В „Свободі" з 11-го січня 1995 р. в клепсидрі подано бл. п. ЕВГЕН КОНЦЕВИЧ, а має бути бл. п. ЕВГЕН КОПЦЕВИЧ.

ЩИРЕ СПІВЧУТТЯ
у невтішному горі з приводу смерти СВ.П.
РОМАНА ГАРАСА
висловлює дружині покійного Анні, доньці Оксані і синові Романові з їхніми рідними
УПРАВА КАРПАТСЬКОГО СОЮЗУ АМЕРИКИ,
активним осередком якого була і залишається дільна, глибоко патріотична родина Гарасів.

МИХАЙЛО ШПОНТАК,
голова Карпатського Союзу Америки.

Ділимося сумною вісткою з приятелями і знайомими, що 14-го січня 1995 р. відійшов у вічність, скінчивши 77 років свого трудолюбивого життя

бл. п.
МИХАЙЛО СТОЦЬКО

Залишив горем прибитих:
дорогу дружину — АННУ
сина — МИХАЙЛА і синову ТЕРЕЗУ та
двох внучків — МИХАСИКА і КАТРУСЮ
брата — МАТВІЯ з родиною
сестру — КАТЕРИНУ з родиною та
ближчу і дальшу родину в Україні і в ЗСА

Округа південного Ню Йорку СУА відсвяткувала Рік Родини

З ініціятиви Окружної управи Союзу Українок Америки південного Ню Йорку і при співучасті 34-го і 99-го Відділів СУА відзначено Рік Родини. Почин до цього дали: генеральна асамблея Організації Об'єднаних Націй і Президія Світового Конґресу Українців, проголосивши рік 1994 Роком Родини.

Наше свято було задумане для піднесення ролі родини в українській нації, а також для почуття родинности в громаді. До участи були запрошені: садочок, Школа Українознавства і жіночий хор при 99-му Відділі СУА у Вотервліті, який підсилили своїми голосами членкині 34-го Відділу СУА з Коговз, під диригентурою Ярослава Кушніра. Це свято Української Родини відбулося дуже врочисто в неділю, 13-го листопада 1994 року, в залі Українського Народного Дому у Вотервліті. Святкування попередили Свята Літургія і Молебень в наміренні і скріпленні українських родин, які відправив о. Едвард Чудак, парох української католицької церкви Св. Миколая у Вотервліті. Після відправи Молебня всі присутні громадою перейшли до залі Українського Клюбу. Сцену відповідно до теми святкувань прибрали Орися і Іван Калка.

Програму відкрила мґр Наталка Кушнір-Верзол, голова 99-го Відділу СУА. Отець Е. Чудак започаткував її молитвою, а хор відспівав „Богородице діво", муз. М. Федоріва.

В програмі перші виступали садочок 99-го Відділу і перша кляса школи українознавства Олбанської Округи, виконуючи вірш „Наш тато" та пісню „Оцей пальчик", яких підготовили вчительки Діяна Пасінелла і Галина Лоґан.

Доповідь українською мовою п. з. „Українська родина — підстава існування українського народу" прочитала Зеновія Білас, Культурно-освітня референтка Окружної управи СУА південного Ню Йорку і членка 34-го Відділу СУА. З. Білас у своїй доповіді підкреслила, що родина є найважніша підставова клітина в національному організмі. Від цієї клітини залежить здоров'я, сила і майбутність кожного народу. Коли родина здорова духово та скріплена на високих засадах моралі й етики, тоді напевно кожне суспільство матиме світлу майбутність. Родинний дім — це перша і найважливіша школа життя дитини. Родина — це скарб народу, вона все була і буде ядром людської спільноти. Підставовим складником родини є респект, взаємна пошана, вірність і взаємна любов поміж її членами, любов до Бога, Церкви і народу. З. Білас закінчила свою надзвичайно глибоку змістом доповідь такими словами: „В цей Світовий Рік Родини запам'ятаймо собі, що українська родина — наша майбутність. Українська національна субстанція може бути збережена тільки через українську родину, яка свідома своєї релігійної і національної належности, коли зуміє мудро сполучити громадську працю з інтересами родини, коли триматиме високо прапор релігії і моралі, тоді перед нашим народом відкриються прекрасні перспективи і тоді здійсниться справжнє відродження України".

Після доповіді виступив жіночий хор і відспівав дві пісні: „Рідна мати моя" — муз. Майбороди, і „Бабусю рідненька" — народна пісня в обробці Гайворонського. По виступі хору, учні 2-ої кляси Школи Українознавства віддеклямували вірш „Моя мама", а 3-ої і 4-ої кляси віддеклямували вірш „Родина". „О, така у нас сім'я", вірш Світляни Кузьменко, продеклямували учні 5-ої кляси. Дальше слідував танок „Козачок", який виконали Ляриса Калка і Зеня Скалій, членки танцювальної групи „Зорепад", хореографом якої є Рома Прийма-Богачевська. Тут треба додати, що під сценою на залі всі рухи танцюристок зі сцени наслідувала маленька 2-річна Олеся Верзол (це добрий завдаток на танцюристку), чим ввела присутніх у веселий-щирий гумор.

Змістовну доповідь англійською мовою відчитала Галина Омецінська-Лоґан на тему „Родина та її позитивний вплив на майбутнє покоління". Вона підкреслила важливість тісного зв'язку родини, що дає підставу моральної вартости життя. Вона звернула свою увагу і прохання до молодих батьків, щоб не забували виховувати своїх дітей в християнському дусі, рівночасно не забувати, хто ми є й яке наше майбутнє. Це найбільш відноситься до мішаного подружжя, де завважується, що їм є не легко дотримувати українські традиції, релігію, мову і національну свідомість. Рівночасно виховувати їх на чесних і вірних громадян держави, в якій живуть. Ця доповідь дуже відповідала публіці, яка складалась в більшості з молодих батьків.

По доповіді, учні 7-ої кляси гарно віддеклямували вірш „Ходить гарбуз по городу"..., кожний з декляматорів тримав перед собою великий картон, на якому були намальовані гарбуз, диня, огірок і т. д., вся родина гарбузова. Дальше учні 7-ої кляси віддеклямували вірш „Як дощик скрипочці допоміг" на тлі гри на скрипці. Учні Школи Українознавства Олбанської Округи, якої директором є д-р Юрій Ґела, були гарно підготовані своїми вчителями, а це: мґр Ірена Мирон, мґр Діяна Барон і Християн Спяк, колишній учень тієї ж школи.

По виступі учнів Школи Українознавства ще раз виступив хор з двома піснями: „Мати синові" і „Степом, степом". Ці дві пісні хор виконав з великим чуттям та пережиттям кожної фрази пісні.

Дуже гарно реперезентував себе хор, у барвистих довгих спідницях і вишиваних блюзках, який в трьох виступах дуже гарно виконав пісні, за що належиться признання і вдячність диригентові Ярославові Кушніреві.

Дозя Кушнір, голова Окружної Управи СУА південного Ню Йорку, закрила свято подякою всім виконавцям програми та всім присутнім, що прийшли відзначити Рік Родини.

На закінчення хор і присутні бравурно відспівали пісню „Де згода в сімействі" — муз. М. Лисенка.

Тут слушно згадати, що це свято підготовили молодші членки обох відділів разом з колишньою головою Окружної Управи Наталкою Кушнір-Верзол, за що належиться їм велике признання.

Присутня

Відзначено 30-річчя смерти полк. А. Мельника

Коли громада відчуває потребу відзначення роковин великих людей своєї нації, це свідчить про її живучість і спроможність причинитись до здійснення й ствердження в житті тих ідеалів, для яких ті великі особистості жили і діяли. Міг би хтось сказати, що нечисленні вже ряди давньої громади, яка винесла із пограбованої і окупованої рідної землі ті невмирущі ідеали у своїх зболілих серцях, а обов'язки супроти України на струджених плечах...

Та все ж 11-го грудня 1994 р. філядельфійська громада, хоч і не численно, через безліч імпрез у той же час, прийшла до УОКЦентру відзначити пам'ять полк. Андрія Мельника. Це відзначення влаштувала Центральна Управа ОДВУ та 12-ий Відділ ОДВУ ім. сот. Юліяна Головінського. Співпрацював з ОДВУ Український Золотий Хрест.

На зібраних у залі дивився, наче живий, полк. А. Мельник із портрету створеного покійним артистом-маляром й графіком Михайлом Михалевичем: мудрість, доброта й шляхетність людини ясніла у очах у сумовитому усміху уст незабутнього полковника.

Імпрезу відкрив інж. Володимир Зуляк, голова ОДВУ, змістовним словом про полк. А. Мельника і передав ведення секретарці Н. Пазуняк. Із словом про полк. Мельника виступив запрошений гість із Фльориди мґр Атанас Кобрин, відомий громадський діяч і близький до родини полковника. У короткій змістовній доповіді він насвітлив життєвий шлях Андрія Мельника: це людина не міцного здоров'я зате сильного духа, глибокої принциповости і твердости рішень. І саме ці властивості характеру дали йому змогу пройти нелегкий, повен випробувань шлях із щитом революційного тризуба в руках. шлях із невеликого села Волі Якубової до штурму в боях січових стрільців, через московський полон до державної вже боротьби в рядах Армії УНР, і далі у післявоєнні змагання українського підпілля, до найвищих ешалонів політики аж до хвилини смерти у далекому від України, та все ж європейському місті Люксембурзі.

Прелеґент подав стислі інформації про етапи діяльности полк. А. Мельника. За Українських Визвольних Змагань був він на високих позиціях: начальник Булави Загону і Осадного Корпусу Січових Стрільців і комендант Дивізії після того, як був ще у 1914 році співтворцем формації Січових Стрільців учасником боїв у ранзі сотника під Маківкою й інших боях. Вже як полковник Армії УНР був призначений Головним Отаманом Симоном Петлюрою в 1919 р., начальником Штабу Дійової Армії УНР. Згодом, після короткого польського полону, вищі студії в Празі, диплом інженера лісництва, а тоді повернення в Галичину, діяльність в рядах Української Військової Організації (УВО), очоленої полковником Є. Коновальцем, арешт і засуд, ув'язнення в Бриґідках, а згодом пост крайового команданта УВО. Ближча співпраця з полк. Є. Коновальцем як провідником ОУН після Конґресу 1929 року, а після трагічної смерти полк. Є. Коновальця в 1938 р. голова Проводу ОУН, офіційно вибраний на цей пост під час ВЗУН у Римі 1939 року, а в 1947 році переобраний на досмертне головство ПУН. Полк. А. Мельник був ініціятором і ентузіястом створення СКВУ, починаючи від 1959 року. Як у калейдоскопі промайнуло життя цієї великої людини — у розповіді мґра А. Кобрина.

Вокальна програма була в руках баритона з Київської Опери Ярослава Гнатюка, який виконав з глибоким відчуттям і власною інтерпретацією ряд пісень під акомпаньямент своєї дружини Світлани, концертової піаністки, прозвучали твори: „Степ", лірика Черняхівського, музика Яр. Степового, „Бандуристе-орле сизий", „Чуєш, брате мій", слова Богдана Лепкого, „Чого мені тяжко?" слова Т. Шевченка, муз, М. Лисенка, „Моя стежина", слова Андрія Малишка, музика Платона Майбороди, та „Моя Україно", слова Михайла Ткача.

Поміж вокальними точками був високомистецький виступ акторки Володимири Кавки, яка глибоко зворушила присутніх рецитацією поеми Ганни Черчінь, присвяченої полк. А. Мельникові „І знову линуть журавлі". Після останньої вокальної точки відспівано український славень „Ще не вмерла Україна".

Н. Н.

Пластуни шанують народні звичаї

Ню Йорк М. М. — Тут 8-го січня пластуни з усіх „уладів" (новацтва, юнацтва, старшого пластунства і сеніорату), батьки й приятелі пластової молоді зібралися, щоб засвітити різдвяну свічечку, яка об'єднує пластунів з українцями всього світу, а зокрема на рідних землях.

Свято відкрито пластовим гимном. Бунчужний свята, ст. пл. Адам Гапій, викликав двох новаків, Дарка Федаша і Романа Ганкевича, а братчик ст. пл. Василь Літепло іменував їх „орлятами" за зложення третьої новацької проби та звільнив їх з новацтва. Опісля зв'язковий пл. сен. Борис Гайда прийняв їх до 3-го пл. куреня ім. І. Мазепи. Станичний, пл. сен. Володимир Корнага, в своєму слові склав святочні побажання всім присутнім, а пластовій братії ще й наснаги до дальшої праці в Пласті. Він привітав ст. пл. Дениса Угрина зі Львова і попросив його засвітити три головні свічки.

Відтак виступила ст. пл. Адріяна Качарай та продеклямувала монтаж „Пластова Свічечка". Одночасно новаки і новачки грали на сцені святочний вертеп — народження Ісуса Христа у Вифлеємі, а пластуни із гістьми відповідно до змісту співали колядки. У виставі брали участь: Лідуся Мулик — Марія, Адріян Рибак — Йосиф, Адріян і Віктор Подпірки — пастушки, Іванчик Кіналь, Олесь Касович і Павлусь Мулик — три царі, а Роксоляна Кобзяр — зоря.

На закінчення вистави присутні засвітили свічечки, передаючи один одному вогонь з трьох головних свічок: перша свічка символізувала дітей в Україні, друга — українських дітей в цілому світі, а третя — пластову молодь.

При мерехтливому вогнику свічечок всі присутні співали „Бог Предвічний народився...". Опісля члени Пластприяту гостили всіх присутніх смачною їжою, яку приготовила Ляриса Магун-Гурин, а голова Пластприяту, пл. сен. Володимира Гнатківська, запрошувала всіх на перекуску. Після цих святкувань групи пластунів пішли колядувати. (Пластуни будуть ходити з колядою аж до 22 січня).

Кожного року зимові святкування в Пластовій Станиці починаються довго очікуваним приходом святого Миколая. В Ню Йорку новаки і новачки вітали св. Миколая 17-го грудня 1994 року чудово приготованою виставою під назвою: „Миколай відвідує хату добродушків" пл. сен. Евстахії Гойдиш. У виставі брали участь: Іванчик Кіналь — батько добродушок, Христинка Салабай — мама добродушок, Оленка Кебало і Адріян Рибак — діти добродушки, Лариса Возняк, Таня Кузьмович і Наталка Халатун — ангелики, Данило Бузета, Ромко Ганкевич, Олесь Косович і Адріян Подпірна — чортики.

Св. Миколай привітав і обдарував всіх чемних пластунів і пластунок дарунками. Свято відбулося дуже урочисто, були й батьки та приятелі молоді. Одночасно юначки приготували смачний буфет. Курінь „Верховинки" мав кіоск з книжками для молоді, а Пластовий Відділ ч. 450 УНС рекламував та заохочував батьків вписувати своїх дітей в члени Українського Народного Союзу та роздавав дітям журнал „Веселка".

Цей святковий зимовий сезон закінчиться в неділю, 5-го лютого, традиційною сеніорською ялинкою, що завжди має дуже цікаву й веселу програму.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ ПЕКЛЯК член УНС Відд. 163-го Т-ва „Єдність" у Філядельфії, Па. померла 3-го серпня 1994 року на 79-му році життя. Нар. 1915 року в селі Теплиці, Ярослав, Зах. Україна. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку дочку Стефанію з родиною і синів Ярослава і Романа з родинами, 8 внуків та ближчу і дальшу родину в Америці і в Україні. Похорон відбувся 8-го серпня 1994 року на цвинтарі св. Марії на Факс Чейзі в Філядельфії, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Теодор Дуда, секр.

ГАЛИНА РІЖОК член УНС Відд. 471-го Т-ва ім. ген. Т. Чупринки в Монтреалі, Канада померла 23-го серпня 1994 року на 88-му році життя. Нар. 1906 року в Україні. Членом УНС стала 1964 року. Залишила у смутку дочку Дарію з чоловіком Володимиром Білоусом, сина Євгена з дружиною Марією і синами Степаном і Тарасом та ближчу і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 26-го серпня 1994 року на цвинтарі Кот де Неж в Монтреалі, Канада.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ІВАН ПОПЕЛЬ член УНС Відд. 414-го Т-ва ім. през. А. Волошина в Ню Гейвені, Конн. помер 27-го липня 1994 року на 86-му році життя. Нар. 25-го листопада 1907 р. в селі Медуха, Україна. Членом УНС став 1948 року. Залишив у смутку двох синів Ярослава і Романа з жінками і дочку Ірену з родиною. Похорон відбувся 29-го липня 1994 року на цвинтарі св. Духа в Норт Гейвен, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!

Іван Телюк, секр.

ЕВГЕНІЯ КОЛЦЬО член УНС Відд. 437-го Т-ва „Самопоміч" в Рочестері, Н.Й. померла 21-го липня 1994 року на 87-му році життя. Нар. 1907 року в місті Бучач, Україна. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку сина Нестора з дружиною Мґдою, доньку Лесю Матійцьо з чоловіком Петром, брата Володимира з родиною в Україні, внуків Ксеню, Богдана і Ніну, та ближчу і дальшу родину в ЗСА і в Україні. Похорон відбувся 25-го липня 1994 року на цвинтарі Святого Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Лідія Хом'як, секр.

ТЕОДОР МАЙКУТ член УНС Відд. 374-го Т-ва ім. М. Грушевського в Бостоні, Масс. помер 2-го квітня 1994 року на 77-му році життя. Нар. 1916 року в Україні. Членом УНС став 1961 року. Залишив у смутку дружину Юстину, чотирьох синів Володимира, Романа, Ярему, Теодора і дев'ять внуків. Похорон відбувся 5-го квітня 1994 року на цвинтарі св. Йосифа у Вест Роксбирі, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Гетьманський, секр.

АНДРІЙ СЛИЖ (доктор-дентист) член УНС Відд. 214-го Т-ва УСВТ „Чорноморська Січ" в Нюарку, Н.Дж. помер 12-го серпня 1994 року на 37-му році життя. Нар. 1957 року в Ню Джерзі. Членом УНС став 1973 року. Залишив у смутку дружину Шерил і доню Сясю, батьків Ірину і д-ра Романа Слижа, сестер Соню Брутен з мужем Кеннетом, Надю Слиж, брата Марка з дружиною Еллен і синами Андрієм і Данилом, дальшу родину в ЗСА і в Україні та численних друзів.

Вічна Йому Пам'ять!

О. Твардовський, секр.